

Kerte Kirke — genindvielse d. 22.12.2016

Af Arkitekt Martin Jonø, C&W-arkitekter, Svendborg

Julen har bragt velsignet bud, nu glædes gamle og unge. Det må man i hvert mende om Kerte Sogns Menighedsråd, Kirkes sognepræst samt kirkens personale, der i de forgange halvandet år, har været så mange kvaler og bekymringer igennem. Deres største ønske var at kirken igen kunne tages i brug op til julen 201, hvorfor vi, i aften, glædeligt genindvier og synger julen ind i Kerte Kirke.

Alle bekymringerne begyndte da der sattes ild til kirkens massive egetræsdør. Branden, der fortærede det nederste af den tunge dør, medførte at kirken blev fyldt med røg, der sodsværtede kirkens historiske inventar og kalkede vægge.

Følsomme inventardele som orglet, altertavlen, prædikestol og lysekroner blev angrebet af soden, der tillige medførte irring af elektriske dele.

Som det første i forbindelse med branden, blev Stiftet og konsulenterne tilkaldt, for at dokumentere og anvise behandlinger for de historiske elementer i kirken.

Det der var sammenfaldende for alle anvisninger var, at afrensningen skulle foregå hurtigst muligt, således at soden ikke trængte dybere ind i kalklagene eller medførte yderligere aflejringer på historisk inventar.

Men før dette arbejde kunne påbegyndes, skulle der udføres et udbud, således at arbejderne kunne prissættes gennem licitation. Da licitationen var veloverstået kunne de valgte håndværkere opstarte deres respektive arbejder - som det første - med afrensning af historisk inventar og kalkede vægge. I kirken blev inventardel over 100 år udtaget og fragtet på konservatorværksted for istandsættelse, øvrige inventardele blev afhentet af skadeservicefirmaet, hvorefter stolestader og orgel kunne afrensnes, for efterfølgende afdækning og opsætning af stillads i hele kirken.

Efter stilladsets opstilling kunne det omfattende arbejde med afrensning af kalkede vægge og hvælv begynde, først med en tørafrensning af alle kalkede flader i kirken. Herefter en afrensning af tidligere og meget grove sandkalklag.

Den efterfølgende vask af vægge og hvælv krævede ligesom afrensningsarbejdet håndværksmæssigt grundigt arbejde og gode muskler, idet alle arbejder skulle udføres manuelt kvadratmeter for kvadratmeter.

Efter afrensning og vask kunne det konstateres at tidligere pudsreparationer var ringe udført og alt for grove, hvorfor murerne i stadig fremdrift udførte mange — rigtig mange - pudsreparationer med kalkmørtel, således væggene og hvælvene bløde konturer igen kunne ses. I våbenhuset lå over det forsænkede tøndehvælvs træloft et oprindeligt pudsloft.

Dette besluttede vi at føre tilbage, men tilstanden var så ringen at vi måtte begynde forfra. Med det nye pudsloft i våbenhuset har rummet fået sit oprindelige klassiske og harmoniske udtryk tilbage.

De efterfølgende kalkbehandlinger af hvælv og vægge udførtes af samlet 4 omgange. Den første omgang udførtes med sandkalk, der danner bund for de efterfølgende kalklag. Herefter 2 gange ren hvidtekalk fra 2011 og slutteligt en ren hvidtekalk fra 1994, der grunde lagringstiden er mere findelt og dermed mere modstandsdygtig overfor slid og afsmitning.

Undervejs fandt vi 2 steder spor efter kalkmalerier, omkring epitafierne, der påkaldte Nationalmuseets tilstedeværelse. Kalkmalerierne blev registreret og et enkelt overkalket. Det blotlagte findes bag epitafiets rammeværk i sideskibet.

Stiladset blev taget ned en uge før tid og her kunne kirkerummets volumen igen betragtes i sin helhed. Nu med en helt anden karakter end tidligere.

Afdækningen blev igen fjernet fra det historiske inventar og en fastlægning af stolestaderne farveholdning kunne begynde. Konservator Karsten Vikkelsø havde tilfældigvis de oprindelige farveprøver liggende på værkstedet, idet hans far oprindeligt havde afsat stolestadernes nuance -så her kunne historiske farveprøver ligge til grund for farveholdningen i kirken.

At afsætte farver i en kirke er ikke lige til. Her skal der tages højde for kirkens samlede arkitektoniske udtryk, hvor enkelt elementerne enten skal skille sig ud eller harmonerer i helheden. Derfor udførtes dette arbejdet i tæt samarbejde mellem konservator og maler.

Prædikestolen velourkant med fjernet og i stedet blev stolen i forbindelse med istandsættelsen beriget med forgyldninger i top og bund, der mere klart definerer elementet. Orgelhuset har gennemgået en farvemæssig justering hvor udtrykket blev en anelse mere markant end tidligere.

På konservatorværksted blev altertavlen, prædikestol samt øvrige effekter i kirken nænsom afrenset og istandsat.

Kroner blev, ved projektets opstart, nedtaget og fragtet på værksted ved gørtler, for afrensning, ommontering og nylakering. Tillige blev kroner forsynet med LED — kerter, der nu engang er fremtiden.

Elinstallationer blev eftergået og eltavlen i våbenhuset, der var ødelagt af branden, blev fornyet. I samme forbindelse udførte tømrerne et nyt tekniskab i våbenhuset for afskærmning af installationerne.

Tømrerne havde tillige til opgave at udføre en ny egetræsdør til våbenhuset, fuldstændig som kopi af den gamle. Dette er lykket til fulde.

Våbenhuset rødlige granit trappetrin, der grundet varmepåvirkningen fra branden, blev fuldstændig ødelagt, er ny hugget. Trinnet danner sammen med den nye egetræsdør igen en smuk entre til kirken.

Det har været en stor fornøjelse at arbejde sammen med menighedsrådet, der trods deres bekymringer, har engageret sig i kirkens istandsættelse. Så tak for det.

I samarbejde med Murerfirmaet Rishøj, Tømrer- og Snedker Henning Hansen, Coolterm ApS, Linde El, Malermester Claus Andersen, P.G. Andersen og Bruhn Orgelbyggeri, Konservator Karsten Vikkelsø Larsen, Den Jyske Gørtler, Jaksland Hynder, Phonic Ear, Ege tæpper og Garant Ringe samt Odense Stenhuggeri har vi haft et rigtigt godt team, der via deres dygtige kompetencer har bidraget til et yderst smukt resultat. Til Alle I dygtige folk —tak for samarbejdet.

Tak til Provstiet og Stiftet for det gode samarbejde der har været igennem hele forløbet.

Afslutningsvist vil jeg blot ønske tillykke og lade julefreden sænke sig over Kerte sogn med ønsket om en glædelig jul.

Tak.